

Veselības inspekcija

Klijānu iela 7, Rīga, LV-1012, tālrunis: 67819671, fakss: 67819672, e-pasts: vi@vi.gov.lv, www.vi.gov.lv

Rīgā

24.07.2019

Nr. 4.1.-2./6786

Uz _____

Nr. _____

**Elektronisko sakaru ierīkotājiem,
pašvaldībām**

Par elektromagnētiskā starojuma ietekmi uz cilvēku veselību saistībā ar mobilo sakaru bāzes stacijām

Ņemot vērā sabiedrības pieaugošo interesi par mobilo sakaru bāzes staciju radīto elektromagnētisko starojumu un tā ietekmi uz veselību, jo īpaši 5G interneta tīkla attīstības kontekstā Latvijā, Veselības inspekcija (turpmāk – Inspekcija) sniedz šādu skaidrojumu:

Latvijā iedzīvotāju aizsardzībai pret elektromagnētiskā lauka (turpmāk – EML) starojuma iedarbību tiek ievēroti 16.10.2018. Ministru kabineta noteikumi Nr. 637 „**Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi**”, kas balstīti uz Eiropas Savienības rekomendācijas „**Padomes 1999. gada 12. jūlija rekomendācija elektromagnētisko lauku (0 Hz līdz 300 GHz) iedarbības uz vispārējo sabiedrību ierobežošanai**” (1999/519/EK) noteiktajiem pamata ierobežojumiem, kā arī uz Starptautiskās nejonizējošā starojuma aizsardzības komisijas vadlīnijām „**Vadlīnijas laikā mainīgo elektrisko, magnētisko un elektromagnētisko lauku (līdz 300 GHz) iedarbības ierobežošanai**”, ņemot vērā arī šo rekomendāciju un vadlīniju iespējamo pārskatīšanu nākotnē.

Inspekcija norāda, ka ierīkotās mobilo sakaru bāzes stacijas tiek pieņemtas ekspluatācijā tikai pēc EML līmeņu praktisko mērījumu veikšanas un mērījumu rezultātu atbilstības izvērtēšanas Inspekcijā, saskaņā ar 19.08.2014. Ministru kabineta noteikumu Nr. 501 „**Elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas, būvniecības un uzraudzības kārtība**” 39. punktu.

EML enerģijas plūsmas blīvuma mērījumi tiek veikti bāzes staciju apkārtējā teritorijā – vietās, kur uzturas cilvēki, antenu maksimālā starojuma virzienos ~ 1,5 m augstumā virs zemes, kā arī pēc nepieciešamības – ēku telpās. Ņemot vērā Inspekcijas ilggadīgo pieredzi saistībā ar mobilo sakaru bāzes staciju antenu EML līmeņu mērījumiem, kā arī citu Eiropas valstu datus, **EML izstarojuma līmeņi ir caurmērā ap 100 reizēm zemāki**, nekā ir noteiktas rekomendējošās vērtības.

Latvijā nav specializētu sabiedrības veselības institūtu, kas šos jautājumus pētītu un izstrādātu nacionālos EML starojuma normatīvus, tāpēc Inspekcija vadās pēc Eiropas Savienības (ES) zinātnisko komiteju un citu starptautisko institūciju kompleksajiem novērtējumiem. Pēdējo šādu novērtējumu ES Iespējamo un jaunatklāto veselības risku zinātniskā komiteja (SCENIHR - Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks) ir publicējusi 2015.gadā - “**Final opinion on potential health effects of exposure to electromagnetic fields (EMF)**”. Novērtējumā ir secināts, ka **esošie pētījumi kopumā neliecina par vidē pastāvošo EML draudiem sabiedrības veselībai**.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Inspekcija norāda, ka mobilo sakaru operatoru antenas nevar nelabvēlīgi ietekmēt apkārtējo iedzīvotāju veselību. Arī, ja tuvumā atrodas vairāku

mobilo sakaru operatoru antenas, izmērītās vērtības parasti sasniedz tikai 0,02-2% no pieļaujamo mērķlielumu vērtībām.

5G interneta tīkla pārklājumu nodrošinošās mobilo sakaru bāzes stacijas rada to pašu EML starojumu, ko vecākās paaudzes bāzes stacijas. To radītā starojuma novērtēšana un pieņemšana ekspluatācijā notiks, balstoties uz iepriekš minētajiem Ministru kabineta noteikumiem Nr. 501 un Nr. 637.

Sabiedrības veselības departamenta vadītāja

Solvita Muceniece

Normunds Kadiķis, 67819695
normunds.kadikis@vi.gov.lv